

รายงานโรคและภัยสุขภาพที่น่าสนใจ ตามแนวชายแดน

ประจำสัปดาห์ 18 - 24 ม.ค. 2567

เหตุการณ์อื่น ๆ ที่สำคัญประจำสัปดาห์

- 22 ม.ค. 2567 สถานการณ์การระบาดของโควิด 19 มีแนวโน้มพบจำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้นตามคาดการณ์ในช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมา (14 - 20 ม.ค. 2567) พบผู้ป่วยนอนรักษาตัวในโรงพยาบาลจำนวน 718 ราย เจ็บป่วย 102 รายต่อวัน สูงขึ้นจากสัปดาห์ก่อน 93 รายต่อวัน ในจำนวนนี้เป็นผู้ป่วยอาการรุนแรง ปอดอักเสบ 209 ราย ใส่ท่อช่วยหายใจ 149 ราย และเสียชีวิต 11 ราย โดยผู้เสียชีวิตส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้สูงอายุ หรือมีโรคเรื้อรังที่ไม่ได้รับวัคซีนถึง 6 ราย และได้รับวัคซีนเพียง 2 เข็ม 5 ราย สอดคล้องกับข้อมูลผู้ป่วยอาการรุนแรงที่ต้องใส่ท่อช่วยหายใจ เป็นผู้ที่ไม่ได้รับวัคซีนถึง 45 ราย ปัจจุบันโควิด 19 สายพันธุ์ที่กำลังระบาดในประเทศไทยข้อมูลจากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นสายพันธุ์โอมิครอนสายพันธุ์ย่อย JN.1 ทั้งนี้ลักษณะอาการของผู้ป่วยโควิด 19 ที่ติดเชื้อ JN.1 มีอาการคล้ายโรคหัด เช่น ไข้ ไอ เจ็บคอ ปวดเมื่อยตามตัว ปวดศีรษะ มีน้ำมูก ซึ่งยังไม่พบว่ามียกระดับความรุนแรงของโรคเพิ่มขึ้นจากสายพันธุ์โอมิครอนเดิมในปีที่ผ่านมา แต่ประชาชนไม่ควรประมาท เน้นการป้องกันตนเองด้วยการสวมหน้ากากอนามัย ขณะอยู่ในสถานที่ที่มีผู้คนแออัด เช่น ขนส่งสาธารณะ โรงพยาบาล รวมถึงสถานดูแลผู้สูงอายุหากมีอาการคล้ายเป็นหัดให้ตรวจ ATK หลีกเลี่ยงการใกล้ชิดกลุ่มเสี่ยงเมื่อตรวจพบผลบวก 2 ซัดให้สวมหน้ากากอนามัยเพื่อป้องกันการแพร่เชื้อและควรพบแพทย์เมื่อมีอาการเข้าได้กับโควิด 19 ทั้งนี้องค์การอนามัยโลกมีคำแนะนำให้ผู้สูงอายุ ผู้มีโรคประจำตัว หรือผู้มีภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่อง ยังมีความจำเป็นต้องได้รับวัคซีนโควิด 19 ในระยะเวลา 6 เดือนถึง 1 ปี ซึ่งเป็นระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อลดความเสี่ยงของการป่วยหนักและเสียชีวิต

“ วันโรคดีอย่า ” ภัยคุกคามสุขภาพที่เป็นปัญหาสาธารณสุข

สถานการณ์วันโรคในประเทศไทยมีแนวโน้มลดลง โดยพบผู้ป่วยวันโรครายใหม่และกลับเป็นซ้ำ จำนวน 87,759 ราย ในปี 2562 และลดลงเหลือจำนวน 29,421 ราย ในปี 2566 ทั้งนี้กรมควบคุมโรคมีเป้าหมายในการดำเนินงานการค้นหาผู้ป่วยวันโรคในชุมชนและรักษาให้หายขาดให้ได้ร้อยละ 90 แม้จำนวนผู้ป่วยวันโรคจะลดลง แต่ข้อมูลจากรายงานการเฝ้าระวังเหตุการณ์ กรมควบคุมโรค สัปดาห์ที่ 3 ระหว่าง วันที่ 15 - 21 มกราคม 2567 พบผู้ป่วยได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นวันโรคดีอย่าหลายขนานชนิดรุนแรง (Pre XDR-TB) โดยพบผู้ป่วยที่จังหวัดชลบุรี 1 ราย และมีผู้เสียชีวิต 1 ราย ที่จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการสอบสวนโรคและติดตามผู้สัมผัสใกล้ชิดในชุมชนเพื่อเข้าสู่กระบวนการรักษาต่อไป วันโรคและวันโรคดีอย่าหลายขนานเป็นโรคติดต่อที่สำคัญและยังคงเป็นปัญหาสาธารณสุขของประเทศ เป็นสาเหตุสำคัญของการป่วยเรื้อรังและเสียชีวิตของประชากร การแพร่ระบาดของวันโรคดีอย่าหลายขนานอาจเนื่องจากการใช้รักษาที่ไม่เหมาะสม ผู้ป่วยรับประทานยาไม่สม่ำเสมอหรือขาดยา รวมทั้งภาวะสุขภาพและโรคประจำตัวของผู้ป่วย เช่น ผู้ป่วยสูงอายุ ผู้ป่วยที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่อง เป็นต้น หากการดูแลรักษาผู้ป่วยกลุ่มดังกล่าวเป็นไปอย่างไม่ถูกต้องตามแผนการรักษาและผู้ป่วยได้รับการรักษาไม่ต่อเนื่อง ส่งผลให้ประสิทธิภาพการรักษาลดลง ระยะเวลาในการรักษาและค่าใช้จ่ายในการรักษาจะเพิ่มขึ้น นั่นหมายถึงโอกาสการแพร่เชื้อในชุมชนจะสูงขึ้นด้วยและยังมีผลต่อเศรษฐกิจโดยรวมทั้งในระดับครอบครัวและระดับประเทศ การปฏิบัติตาม “ แนวทางการสอบสวนและควบคุมวันโรคของกรมควบคุมโรค ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2566 ” จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการให้คำแนะนำ การให้ความรู้อย่างถูกต้องแก่ผู้ป่วย มีการตรวจคัดกรองผู้ป่วยในชุมชนต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องตามแนวทางการสอบสวนและควบคุมวันโรค ฯ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งแนวทางดังกล่าวได้ผ่านการตรวจประเมินและรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ เพื่อการเฝ้าระวังป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพ กรมควบคุมโรค เป็นที่เรียบร้อยแล้วซึ่งหากปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดจะสามารถลดจำนวนผู้ป่วยวันโรคและวันโรคดีอย่าได้

ข้อเสนอแนะสำหรับเจ้าหน้าที่

จนท. แจ่ง อสต. ประสานกับ จนท. สาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกัน ให้ความรู้แก่ลูกบ้าน โดยเน้นผู้ป่วยวันโรคและสมาชิกในครอบครัวเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดวันโรค อาการเบื้องต้น และการปฏิบัติตัวของผู้ป่วยวันโรคไม่ให้กลายเป็นผู้ป่วยวันโรคดีอย่า สำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขควรมีการค้นหาผู้ป่วยวันโรคในชุมชนอย่างครอบคลุมและต่อเนื่อง รวมถึงการติดตามการรักษาผู้ป่วยวันโรคในชุมชนโดยมุ่งเน้นการให้ผู้ป่วยได้รับการรักษาครบตามแผนการรักษาเพื่อป้องกันผู้ป่วยเกิดภาวะดีอย่า ควรมีการติดตามเยี่ยมบ้านเพื่อกระตุ้นให้ผู้ป่วยรับประทานยาโดยสม่ำเสมอ ครบตามแผนการรักษา และพบแพทย์ตามนัดเพื่อติดตามความก้าวหน้าของผลการรักษาอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้เพื่อป้องกันการแพร่กระจายโรคดังกล่าวสู่ชุมชน ในขณะเดียวกันต้องให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตัวที่ถูกต้องของสมาชิกที่อยู่ร่วมบ้านกับผู้ป่วย การสวมหน้ากากอนามัยยังคงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเมื่อผู้ป่วยต้องเข้าไปในชุมชน หากสมาชิกในบ้านหรือในชุมชนพบอาการผิดปกติเข้าได้กับวันโรคควรแจ้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่ทันที

ติดต่อ
oic.ddc@gmail.com
02-5903832
www.ddc.go.th/oic

รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล โดย

โครงการพัฒนาขีดความสามารถการทำงานร่วมกับหลายภาคส่วนเพื่อการตรวจจับและตอบสนองต่อภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขในพื้นที่ชายแดน
สำนักงานความร่วมมือระหว่างประเทศ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
สนับสนุนโดยศูนย์ความร่วมมือ ไทย - สหรัฐ ด้านสาธารณสุข

อ้างอิง

- <https://ddc.moph.go.th/odpc12/news.php?news=32953&deptcode=>
- ข้อมูลจาก : แนวทางการสอบสวนและควบคุมวัณโรค กรมควบคุมโรค (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2566)
- <https://www.pptvhd36.com/health/news/4721>
- ขอบคุณภาพจาก : <https://sichon-hospital.com/index.php/welcome/activity?actid=1211>